

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 938

Warszawa, 17 lutego 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie uczczenia Józefa Brandta w 180. rocznicę urodzin.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Piotra Babinetza.

(-) Waldemar Andzel; (-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Lidia Burzyńska; (-) Kazimierz Choma; (-) Witold Czarnecki; (-) Elżbieta Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Michał Jach; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Władysław Kurowski; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marek Matuszewski; (-) Anna Milczanowska; (-) Marcin Porzucek; (-) Artur Szałabawka; (-) Ewa Szymańska; (-) Adam Śnieżek; (-) Mariusz Trepka; (-) Jan Warzecha; (-) Wojciech Zubowski.

UCHWAŁA

Projekt

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ..... 2021 r.

w sprawie uczczenia Józefa Brandta w 180. rocznicę urodzin

11 lutego 1841 roku urodził się Józef Brandt, jeden z czterech - obok Jana Matejki, Józefa Chełmońskiego i Henryka Siemiradzkiego - największych malarzy polskich XIX wieku.

Artysta urodził się w Szczepieszynie w zamożnej spolonizowanej inteligenckiej warszawskiej rodzinie o niemieckich korzeniach. Dziadek był profesorem medycyny na Uniwersytecie Warszawskim, ojciec, także lekarz, walczył w Powstaniu Listopadowym, wczesnie, umierając na tyfus, osierocił rodzinę. Pierwsze lekcje rysunku Józef Brandt odbierał u matki, Krystyny z Lessów, malarki-amatorki, córki znanego architekta Fryderyka Alberta Lessla. Przyszły artysta w 1859 roku rozpoczął studia Szkoły Mostów i Dróg w Paryżu, jednak studia inżynierskie porzucił na rzecz malarstwa. Poznał w Juliusza Kossaka i pod jego wpływem podjął naukę w pracowni malarstwa historycznego Leona Cognieta. Po powrocie do kraju, wspólnie z Kossakiem odbył podróż na Ukrainę i Podole - odtąd Kresy Wschodnie stały się ulubionym tematem jego prac.

Zadebiutował w 1861 r. biorąc udział w pierwszej wystawie w warszawskim Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych. Dwa lata później rozpoczął studia w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium, gdzie doskonalił swój warsztat realizmu i malarstwa batalistycznego. W 1870 r. otworzył w Monachium własną pracownię, która należała do najświetniejszych w mieście. Zgromadził w niej kolekcję niezwykle cennych przedmiotów - dawnej broni, mebli i strojów, zbieranych z miłością i zapałem. Został uznany za przywódcę tzw. monachijskiej szkoły malarstwa polskiego, do której zaliczano m.in. Aleksandra i Maksymiliana Gierymskich, Alfreda Wierusza-Kowalskiego, Wojciecha Kossaka i Leona Wyczółkowskiego. Odnosił międzynarodowy sukces. Za swoje dokonania odznaczany i wyróżniany nagrodami na wielu wystawach, został honorowym profesorem Akademii w Monachium i członkiem Akademii Sztuk w Berlinie i Pradze.

Mieszkając wiele lat poza krajem zawsze podkreślał swoją polskość, dając jej wyraz choćby poprzez podpisywanie obrazów „Józef Brandt z Warszawy”. Ostatnie lata życia spędził w majątku swojej żony w Orońsku pod Radomiem, gdzie zmarł w 1915 r.

Jego płótna przywracały pamięć o wielkości i rycerskiej przeszłości Rzeczypospolitej. Malował bitwy, potyczki, podjazdy, sceny rodzajowe z historii Polski – czasów zwycięskich wojen z Turcją, Rosją czy Szwecją. To między innymi obrazy: „Bitwa pod Chocimiem”, „Czarnecki pod Koldyngą”, „Sobieski pod Wiedniem”, a także „Wyjazd z Wilanowa Jana Sobieskiego z Marysią” i „Konfederaci Barscy”. Do ulubionych przez niego motywów było przedstawianie kolorytu Kresów, są to obrazy: „Miasteczko na Podolu”, „Nad Dniestrem”, czy „Wesele kozackie”. Chętnie malował konie, polowania i jarmarki – jest autorem m. in takich obrazów jak „Targ na sokoły”, „Targ na konie”, „Na jarmarku”, które przy okazji scen handlu końmi, chartami, sokołami czy wschodnimi kobiercami pokazują drobną szlachtę podolską i orientalnych kupców.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 180. rocznicę urodzin Józefa Brandta, jednego z najwybitniejszych polskich malarzy, czci Jego pamięć i wyraża uznanie dla dorobku twórczego artysty i jego wielkiego wkładu w ocalenie polskiej tożsamości i świadomości narodowej.